

POSTANOWIENIE

6 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 6 czerwca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J. J.

przeciwko B. S.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 31 października 2022 r., I AGa 17/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

[SOP]

[S.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 września 2019 r. Sąd Okręgowy w Legnicy zasądził od pozwanego B. S. na rzecz powoda J.J.87 921 zł z ustawowymi odsetkami od 7 marca 2015 r. i oddalił dalej idące powództwo.

Wyrokiem z 31 października 2022 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu: zmienił ww. wyrok w ten sposób, że w punktach I i II zasądził od pozwanego na rzecz powoda 330 487,09 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 10

maja 2016 r., oddalając powództwo w pozostałej części oraz w pozostałym zakresie oddalił obie apelacje.

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, nieważność postępowania, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania

w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołane w skardze kwestie nie mają cech istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadniając wniosek skarżący sformułował pytania stanowiące przejaw jego wątpliwości co do trafności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji. Przedstawione „istotne zagadnienie prawne”, to w istocie zarzuty ujęte w nieco zmienionej formie, które skarżący uzupełnił argumentacją służącą zaprezentowaniu stanowiska Sądu Apelacyjnego oraz własnych poglądów na temat rozwiązania poruszonych kwestii. W skardze brak natomiast wymaganej argumentacji prawnej mającej przekonać, że w sprawie pojawił się abstrakcyjny, istotny problem prawny, budzący poważne wątpliwości i wymagający rozwiązania przez Sąd Najwyższy. Wątpliwości skarżącego, które koncentrują się wokół przyjętego przez Sąd drugiej instancji rozstrzygnięcia, nie świadczą o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Podniesiony przez skarżącego zarzut nieważności postępowania nie odniósł skutku. Wskazany przez niego przepis art. 156² k.p.c., statuujący zasadę lojalności procesowej, zakłada istnienie potrzeby wyjaśniania stronom ich proceduralnej sytuacji już w toku postępowania zamiast zaskakiwania ich taką okolicznością w końcowym rozstrzygnięciu. Rzeczona lojalność sądu wobec stron wymaga, aby stroną, która w dobrej wierze wskazała, z jakiej normy prawnej wywodzi swoje roszczenie, uprzedzić, iż rozstrzygnięcie zostanie oparte na innej podstawie prawnej. W aktualnym orzecznictwie trafnie przyjmuje się, że niepoinformowanie stron przez sąd o zmianie kwalifikacji prawnej roszczenia powoda nie skutkuje automatycznie nieważnością postępowania wobec pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Przestanką nieważności postępowania ze względu na pozbawienie strony możliwości obrony praw jest wykazanie związku przyczynowego między naruszeniem przepisu prawa a tym pozbawieniem. Tymczasem rozstrzygnięcie o roszczeniu na innej podstawie prawnej, niż wskazana przez powoda bez uprzedzenia o tym stron przed zamknięciem rozprawy,

nie pozbawia strony możliwości obrony jej praw (por. wyroki SN: z 25 czerwca 2015 r., V CSK 528/14 i z 27 kwietnia 2016 r., II CSK 556/15).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Jeśli zaś idzie o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to skarżący ograniczył swoje wywody tylko do przytoczonego stwierdzenia. Tymczasem oczywista zasadność skargi musi być wykazana. Sama argumentacja towarzysząca podstawom skargi nie jest wystarczająca. Niezbędne jest wykazanie nie tylko naruszenia przepisów prawa, ale także rażącej postaci takiego naruszenia. Tylko wówczas można bowiem stwierdzić, że skarga kasacyjna jest „oczywiście uzasadniona”.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku powoda o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym. Ustanowiony przez niego pełnomocnik wniósł bowiem odpowiedź na skargę po upływie ustawowego terminu od doręczenia odpisu skargi kasacyjnej. Odpowiedź na skargę kasacyjną może być wniesiona w terminie dwutygodniowym od doręczenia odpisu skargi (art. 398⁷ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.). W orzecznictwie wyjaśniono, że takiej odpowiedzi nie stanowi tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności (zob. wyroki SN: z 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00; z 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00 i z 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01).

[ms]